

L'Esc.- Què s'hi feia més a l'Ateneu?

R.F.- El germà d'en Calafat, que es deia Xicu, feia de mestre a la mainada. El Xaxu, ensenyava música. Hi havia una biblioteca, amb obres bones... Teníem el Diccionari Salvat, L'Home i la Terra, etc... També jugàvem a futbol, amb l'avi Papat, l'Oriol gran, el Curro, en Jaume Patet, en Carrascal (el pare de l'home de la Reca), en Martin Rauret (el que va ser secretari d'en Companys) i altres... jugàvem en el mateix lloc que hi ha el futbol actualment, era l'any 16 o 17.

(Ens ensenya una fotografia on hi han aquests jugadors i diu: Mireu, aquest nen tant petit és en Pere Panxo, era la mascota, aguantava la pilota, mireu els anys que pot fer que es va tirar aquesta fotografia!).

Abans de fundar-se el segon Ateneu, vam fer «Maruxa», en Pere Tano va ser el director, i tots els que hi sortien eren del poble, en Joanet Calafat, en Pepito Figueras i molts altres..., va ser molt bonic!...

L'Ateneu d'Art i Cultura anava molt bé, però en venir el «Barberillo», en Puig, va portar aquí un erol de idees noves que ens van agafar a la joventut més moguda, allò de la llibertat, l'amor lliure, etc... Era anarquista molt cultivat, (La seva dona era parenta d'en Salvador Seguí, el Noi del Sucre, un gran sindicalista). La idea anarquista és molt bonica però...

El Barberillo tenia una biblioteca molt completa. En sabia molt de parlar, però a la taula i al cafè, no en mitings. Potser la cosa ja havia de canviar, no ho sé... Després de l'Ateneu, allà mateix, hi va haver el Sindicat de la CNT, que va ser els que es van quedar la Biblioteca.

L'Esc.- L'edició de l'Ateneu quin any va ser, més o menys?

R.F.- Devia ser el 16 o 17 que es va formar un nou Ateneu Víctor Català, on no hi havia pas ningú que fos anarquista, ja que estava format per gent més aviat moderada; aquests eren disidents del d'Art i Cultura.

Hi havia doncs gent de gabardina i gent d'americana, però tots érem amics.

L'Ateneu Víctor Català, que era al port d'en Perris, va fer també molta feina. Després hi va haver altres escissions i es va crear «La Tomatera». Els catòlics en

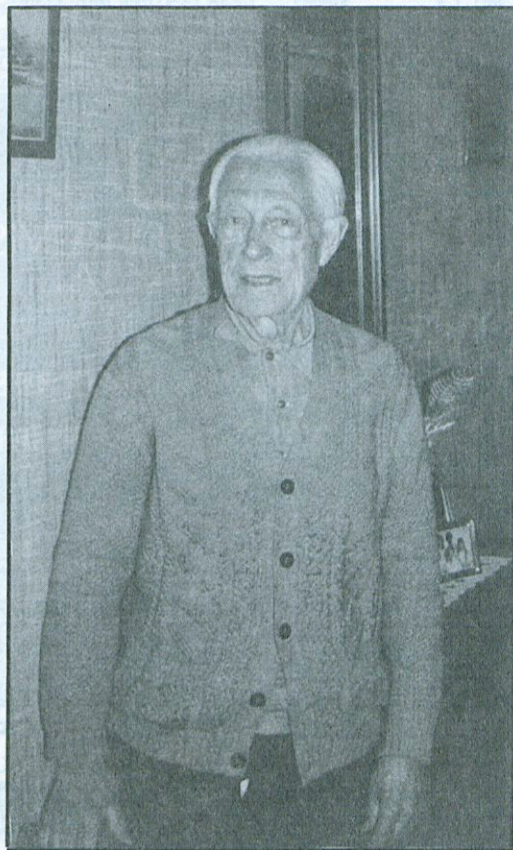

tenien un altre que en deien «La Cargolera», que també anava molt bé. «La Tomatera» el primer local que va tenir, va ser al carrer Major, on hi ha ara un local de travesses, i després a la plaça del sòl d'en Saguer, a un local que penso que era de Cal Gambo. Llavors a l'Escala hi havia vitalitat.

L'Esc.- Es celebraven moltes festes aquí a l'Escala?

R.F.- Totes les tradicions es seguien. Per Sant Pere, a vegades la festa era més bona que per la festa Major. Com us he dit abans, eren moments de gran vitalitat.

La societat de Pekin es va fer com a conseqüència de que les dues sales de ball que hi havia, Can Rafelito i Can Pepet Sureda es van unir i ens volien fer el ball un diumenge en un lloc i l'altre diumenge a l'altre, i ens van augmentar el preu, dient que era per la llum. Jo no hi estava gaire ficat. Al jovent no els hi anava bé que haguessin de pagar la sala i encara anar d'un lloc a l'altre. I d'aquí

va venir la decisió. Es va crear la societat de Pekin. Va ser un moviment de poble. Sobretot les dones s'ho van agafar molt a la punta. L'edifici que es va comprar es va tirar a terra i se'n va fer un nou. Per tal de poder fer el teulat i acabar les obres de Pekin hi havia molts donatius, en treball o en pessetes. Durant la guerra civil hi van tirar dues bombes que van destruir el cafè, però no la sala. En venir els nacionals, com que les màquines funcionaven, Mn. Salvador va continuar fent-hi cine, cobrava una quota... fins que les màquines van deixar de funcionar i... es va acabar tot.

